

WERKBLAD 6: INVENTARIS VAN LEKVERLIEZEN

BINNEN

1

Lekken zijn belangrijke oorzaken van nodeloos waterverbruik. Op jaarbasis kan het om grote hoeveelheden water gaan. Daarom is het belangrijk om lekken zo snel mogelijk op te sporen en te herstellen. Maken jullie daar werk van?

Met de watermeter zoeken naar Lekverliezen

Voor je van start gaat, neem je contact op met de technische dienst van je school. Breng hen op de hoogte van je onderzoek en vraag waar je de watermeter vindt. Een technicus helpt je waarschijnlijk graag met het aflezen van de meter.

Ga na op de teller van de watermeter of er 's nachts (wanneer alle kranen dicht zijn en er normaal geen waterverbruik is) water gebruikt werd. Daartoe tekent de laatste persoon die de school verlaat 's avonds de stand van de watermeter op. 's Ochtends wordt door de persoon die als eerste het schoolgebouw weer binnenkomt, gecontroleerd of de tellerstand gewijzigd is. Is dat het geval, dan is dit een eerste aanwijzing voor lekverliezen. Voer deze metingen 4 keer uit (di-vrij) en vul de gegevens in de tabel hieronder in.

Hoe lees je een watermeter af?

De zwarte cijfers op een witte achtergrond of witte cijfers op een zwarte achtergrond, komen overeen met het watergebruik in m³. Noteer dus ook de rode cijfers, dit zijn de cijfers na de komma, deze komen overeen met de liters. Dan weet je meteen hoe het watergebruik verandert. Bij erg oude meters staat het gebruik enkel in m³ of moet je het aan de hand van de wijzertjes aflezen. Deze draaien in verschillende richtingen, hou daar rekening mee.

TIP! Kan niemand van jullie groep als eerste of als laatste in de school zijn, zoek dan iemand van het personeel die jullie kan helpen bij het opmeten van de watermeter.

Door het watergebruik op school te beperken, beperk je meteen ook de uitstroom van water uit de school. Zo belast je ook minder de omgeving. Snel opsporen en repareren van lekken verhindert onnodig watergebruik en helpt de uitstroom van water uit de school te beperken.

datum	's avonds		's morgens		waterverlies			prijs per eenheid verbruikt water		kosten door lekverliezen	
	tijdstip	stand watermeter	tijdstip	stand watermeter	liter/dag	m ³ /jaar	% van totaal waterverbruik	euro/m ³	euro/jaar	% van totale kost	
Gemiddeld waterverlies per dag								Gemiddelde kosten waterverlies			

Op pad naar de Lekverliezen!

Als blijkt dat er lekverliezen zijn, controleer je vervolgens alle kranen, toiletten, douches en waterleidingen in de school (in samenwerking met een technicus). Bij elk vastgesteld lek probeer je te bepalen hoeveel water verloren gaat.

Waar mogelijk plaats je onder het lek (kranen, douches, ...) een maatbeker. Waar dat niet mogelijk is (WC's, leidingen ...), vraag je de technicus hoeveel water per dag bij die lek ongeveer verloren gaat. Gedurende een week noteer je het opgevangen volume water in onderstaande tabel en bereken je tot welke verspilling het lek elke dag leidt. Noteer alle plaatsen met lekverlies en de grootte van elk lek op een knelpuntenkaart en hang deze op aan de blauwe draad in de klas.

datum	lokaal	omschrijving lekverlies	bepaling waterspilling			
			hoeveelheid opgevangen water (l)	tijdsduur (u)	liter water/dag	m ³ water/ jaar
					Totaal (liter/dag)	Totaal (m ³ /jaar)

WEETJE:

Een kraan die 10 druppels per minuut lekt, veroorzaakt een jaarlijks verlies van ongeveer 2.000 liter, een WC die een halve liter water per minuut verliest, brengt een dagelijkse waterspilling van ongeveer 720 liter met zich mee. Per jaar loopt dit op tot een verkwisting van 26.000 liter of 26 m³.

OPMERKING

Als het opgemeten verlies 's nachts groter is dan de (opgevangen en/of berekende) hoeveelheid verloren water van alle gevonden lekverliezen, kan dat erop wijzen dat lekken over hoofd gezien werden. Je moet ook beseffen dat beide methodes slechts 'ruwe' waarden geven: eventueel was de persoon die de watermeter afleest niet de laatste en of de eerste persoon in het gebouw. Probeer in dit geval eens de metingen te beperken tot een gebouw waar enkel klassen aanwezig zijn. Belangrijk is echter dat de vastgestelde lekken in de knelpuntenanalyse opgenomen worden en hersteld worden! Het is zinvol regelmatig controle op lekverliezen uit te voeren.